

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016260454

Дата перевірки:
18.05.2024 07:53:54 IDT

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
18.05.2024 08:13:49 IDT

ID користувача:
100011299

Назва документа: Курсова робота_Коваленко Владислав

Кількість сторінок: 22 Кількість слів: 4981 Кількість символів: 38025 Розмір файлу: 39.05 KB ID файлу: 1016049029

1.67% Схожість

Найбільша схожість: 0.66% з Інтернет-джерелом (<http://www.info-prensa.com/article-1000.html>)

1.67% Джерела з Інтернету 110 Сторінка 24

0.2% Джерела з Бібліотеки 1 Сторінка 24

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

ВСТУП

Майнове право і система прав власності охоплюють основи виникнення прав власності, обсяг повноважень і приписи щодо способів їх здійснення власником. Норми майнового права визначають правовий режим майнової цінності в обороті громадян і визначають межі допустимих дій при здійсненні повноважень власника.

Поняття "правова система" охоплює сукупність методів, приймачів і сукупність правил для встановлення процедур здійснення повноважень власника щодо його майна. Ці сили визначають владу власника в матеріальному і імперативному аспектах і складають сутність суб'єктивної влади володіти, користуватися і розпоряджатися речовими правами.

Майнове право і права власності завжди були предметом актуальних досліджень в юридичній науці. Це пов'язано з важливістю правового регулювання відносин власності як для окремих осіб, так і для суспільства в цілому. Відносини власності та пов'язані з ними права власності становлять економічну основу будь-якої суспільної формації. Зміна основ регулювання відносин власності, як правило, призводило до певних соціальних катаклізмів, результатом яких ставало прискорення розвитку продуктивної економічної могутності або, навпаки, початок застійного процесу, в залежності від ефективності механізмів правового регулювання.

Таким чином, правова база регулювання відносин власності безпосередньо впливає на розвиток економічної бази суспільства і задоволення особистих потреб його членів.

Метою дослідження є з'ясування правової природи матеріальних відносин та їх місця в регулюванні статичної і динаміки обороту громадян. Для досягнення цієї мети стоїть завдання комплексного регулювання майнових відносин і прав власності в контексті оновлення (перекомпіляції) комплексу для вирішення ряду пов'язаних з цим проблем.:

проаналізувати сучасні тенденції еволюції законодавства в області регулювання прав власності;

- систематизувати майнові права за різними критеріями;
- узагальнити суттєві ознаки правової природи речового права;

Об'єктом даного дослідження є комплекс правовідносин, що виникають між власником матеріальних об'єктів і власником або реальним власником (похідних) юридичних осіб, пов'язаних з цими речами.

Предметом дослідження є теоретичне та практичне питання правового регулювання майнових відносин у Цивільному кодексі України

Для вивчення питання про права власності було використано кілька методологічних підстав. Для аналізу процесу взаємозв'язку абсолютних і відносних правовідносин був застосований загальнонауковий діалектичний метод, що полягає у вивченні основ виникнення і змісту матеріально-обов'язкових правовідносин.

РОЗДІЛ 1. ПРАВО ВЛАСНОСТІ ТА РЕЧОВІ ПРАВА В СИСТЕМІ ЦИВІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Відносини, опосередковані системою прав власності та іншими формами власності, відомі з часів римського права. Еволюція правового регулювання прав власності відображала основні етапи суспільного розвитку в області створення і присвоєння об'єктів власності. Економічна сутність відносин власності постійно переломлюється через призму механізму правового регулювання. Підстави для зміни власника, виникнення нових форм власності та їх припинення були реалізовані у встановленій законом правовій конструкції.

Нормативна база регулювання відносин власності-це сукупність норм, покликаних закріпити права володіння, користування і розпорядження важливими об'єктами. Зміст владної тріади коригувався в процесі суспільного розвитку і набував нових аспектів розуміння і реалізації. При цьому суть вищевказаних понять як основної категорії матеріальних відносин залишилася незмінною. Останнє широко охоплює питання як майнового права, так і суміжних майнових прав.

Майнові права включають в себе зобов'язання і майнові відносини. Якщо перше опосередковує динаміку цивільного обороту, то друге є основою статичних відносин в цивільному праві. Відносини абсолютної власності є основою соціально-економічної формації. Їх наявність забезпечує стабільність майнового стану суб'єкта приватних відносин. У той же час це дозволяє брати участь в обороті громадянам, які здійснюють повноваження щодо складання змісту суб'єктивної власності.

Система прав власності займає особливе місце в системі цивільних відносин. Основні положення, що підкреслюють абсолютний характер прав власності, були сформульовані на основі римського права і континентальної доктрини. Водночас Конституції європейських країн передбачають

можливість обмеження прав приватної власності для встановлення справедливих суспільних відносин.

Конституція України [85] визначає положення, спрямовані на регулювання відносин власності, що охоплюють сферу приватного і публічного права. Майнове право є невід'ємною частиною внутрішнього цивільного права, яке встановлює правила здійснення повноважень з контролю за речами відповідно до положень, встановлених Конституцією України.

Інститут майнового права спрямований на регулювання і правове забезпечення відносин між розпорядженням об'єктами майнових прав і правом власності. В Україні права власності перебувають на етапі формування правової гармонії з громадянським суспільством, ринковою економікою, європейськими принципами і стандартами. 1. Одним з важливих завдань є забезпечення балансу державних і приватних інтересів у сфері майнового права.

Цивільний кодекс України [305] декларує підхід до традиційного розуміння майнового права, який визнаний в європейських країнах. Особливістю еволюції майнового права в сучасних умовах є, головним чином, взаємодія зобов'язального права з іншими органами. Сучасний етап розвитку приватних відносин характеризується зближенням понять майнового права і зобов'язального права. Це пов'язано з тим, що реалізація повноважень, що становлять зміст майнових прав, тісно пов'язана з динамікою цивільних відносин.

Сучасний інтеграційний процес підкреслює актуальність впровадження фактичної правової структури, притаманної законодавству Європейського Союзу, у внутрішнє законодавство. Це проявляється в розширенні переліку прав власності та уточненні деталей їх правової природи. Індивідуальні майнові права, зокрема права на майно інших осіб, можуть розглядатися з точки зору суб'єктивного цивільного права і в той же час можуть розглядатися як перешкода для власника речі. Створення інституту майнових

прав йде шляхом розширення їх переліку. Деякі повноваження відокремлюються від змісту майнових прав і перетворюються в самостійні майнові права. Це не виключає існування незалежних майнових прав, похідних від прав власності.

1. Однією з головних засад забезпечення стабільності майнових відносин є принцип непорушності прав власності, який передбачений статтею 41 Конституції України. Такі норми містяться в міжнародних актах, зокрема в Європейській конвенції про захист прав людини і основних свобод [213], і викладені в статті 1 Першого протоколу, в якій говориться, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна на благо суспільства, за винятком випадків, передбачених загальними принципами права і нормами міжнародного права.

Націоналізацію майна, якщо це передбачено законом, доречно розглядати як примусове відчуження приватної власності на користь держави з компенсацією фактичної вартості майна та понесених збитків. Її можна розділити на:

- 1) період встановлення правового режиму націоналізації для об'єкта-довгостроковий і одноразовий;
- 2) призначення компенсації-платне і безкоштовне;
- 3) передача майна в державну або спільну власність - націоналізація та муніципалітети [1, с.158].

Держава, як суб'єкт майнових відносин, характеризується правосуб'єктністю універсального характеру.

Відповідно до частини 2 статті 395 Цивільного кодексу України, законом може бути встановлено інше право власності на майно іншої особи. Деякі з них, наприклад, сервітут - це традиційне право власності, відоме з римського приватного права, а інші, в тій чи іншій мірі, є нововведенням українського законодавства. Спільною рисою є похідний характер від прав

власності. Обсяг повноважень суб'єкта майнового права визначається законом і волею власника.

У цивільно-правових відносинах публічна правоздатність або окремі суб'єкти створених ними юридичних осіб виступають від імені українського народу в абсолютному і відносному відносинах. Тому в Цивільному кодексі необхідно чітко встановити, що об'єктом державної власності є державна установа, що представляє інтереси народу або населення відповідної адміністративно-територіальної області.

Перелік об'єктів власності українського народу носить декларативний характер. Цивільний кодекс України визначає землю, її надра, атмосферу, водні та інші ресурси, розташовані на території України, її континентальний шельф та природні ресурси виключної (морської) економічної зони тощо.

Слід зазначити, що перераховані об'єкти не мають конкретного уявлення і не можуть вважатися власністю або об'єктами в цивільно-правовому сенсі. Наприклад, неможливо придбати у власність атмосферу при всьому бажанні, а отже, неможливо реалізувати право володіння, користування або розпорядження.

Заміна цивільних понять категоріями публічного права не відповідає основам предмета цивільного права. Таким чином, не заперечуючи складного характеру системи прав власності як єдиної юридичної особи, Ми підтримуємо позицію про те, що немає підстав для укладення правових норм, що встановлюють повноваження власника щодо володіння, використання та розпорядження майном власника, включаючи умови спільної власності, часткової або спільної. Або надати детальну інформацію про володіння нерухомістю - наприклад, про законні способи захисту порушених прав. Це "трансформується" з цивільного права, набуваючи нових рис, у світські норми.

Правові норми, що регулюють майнові відносини і становлять частину предмета цивільного права, спрямовані на встановлення правового режиму реалізації права власності за допомогою володіння, користування і

розпорядження майном, підстав для набуття і припинення права власності, а також способів його захисту в разі порушення. Ці правові норми, перш за все, знаходяться в тісній згоді з усім масивом цивільного права і володіють усіма особливостями і тенденціями, характерними для розвитку цивільного права на сучасному етапі [103, с.56].

Матеріалізований предмет власності не має значення для встановлення деталей його правового статусу в цивільно-правових відносинах. Деталі можуть мати місце при встановленні правового режиму майнових прав і похідних від них окремих об'єктів майнових прав. Держава, як суверенна особа у своїй установі, може встановлювати деталі правової системи для індивідуальних цілей, пов'язаних з правами власності.

РОЗДІЛ 2. ПРАВОВА ПРИРОДА РЕЧОВИХ ПРАВ

З економічної точки зору власністю вважаються відносини з людиною, що стосуються придбання або розпорядження з певною метою, використання його корисного майна. Економічний аспект цього явища тісно пов'язаний з юридичним. Адже ці відносини виникають і існують у відповідному правовому полі. Економічні відносини (як різновид суспільних відносин) в механізмі правового регулювання набувають характеру правових.

Роль правових засобів полягає у формуванні нормативної бази, метою якої є закріплення права власності на матеріальні блага за конкретною особою. Стан власності включає придбання, володіння, розірвання та захист права власності. Ознакою приватного характеру цих відносин є рівність учасників і диспозитивний метод регулювання, який виключає адміністративну підпорядкованість суб'єкта.

Зазначені критерії дозволяють відрізнити майнові відносини, систему цивільного права, від інших галузей права. Майнові відносини в цивільному праві регулюють статичну комбінацію відносин. Договір про передачу майна у власність є підставою для набуття права власності, перетворення абсолютних правовідносин в обов'язкові до виконання з подальшим встановленням нових абсолютних правовідносин. Водночас, залежно від обставин набувача, передача майна за такими договорами відбувається під господарський або оперативний контроль і може призвести до виникнення права власності у набувача з обмеженнями, встановленими законом або договором. Виконання договірних зобов'язань з передачі майна у власність призводить до виникнення права власності в однієї сторони.[317,

с. 11].

У ньому підкреслюється взаємозв'язок між абсолютними і відносними відносинами в приватному праві. Статичний характер відносин власності не

може повною мірою відповідати інтересам власника в обороті громадян. З іншого боку, набуття прав власності здійснюється в основному шляхом укладення відповідного договору. У цьому випадку права власника не можуть бути припинені, а тимчасово перетворюються в фактичні права набувача.

З метою закріплення і захисту прав власника законодавець встановлює систему правових норм, що регулюють відносини між розпорядженням, використанням і утилізацією матеріальних благ. Власники, що володіють абсолютними правами на важливі об'єкти, здійснюють їх в певних правових рамках, встановлених законом. Тому, говорячи про абсолютний характер відносин власності, слід зазначити, що власник може вчиняти дії, які не порушують закон. Крім того, при здійсненні прав власник зобов'язаний дотримуватися моральних принципів суспільства.

Останнє положення також в деякій мірі декларативно. Зрештою, норми моралі охоплюють набагато ширше коло суспільних відносин, ніж закон. Їх зміст може відповідати вимогам Закону або перевищувати їх. Тому може виникнути парадоксальна ситуація, якщо при здійсненні повноважень власника, що становлять суб'єктивне утримання майна, порушуються моральні підвалини суспільства, а положення правових норм не встановлюють відповідальність і не виправляють злочин.

Суб'єктивна власність належить власнику. Останнє є абсолютним правом, суть якого полягає в тому, що власник виконує зобов'язання іншої особи, яка не зазіхає на право власності, змістом якого є повноваження володіти, користуватися і розпоряджатися конкретним об'єктом. Таким чином, правова природа майнових прав заснована на принципі недоторканності, який полягає в дотриманні іншими особами нормативних положень Про захист майнових прав і вольових аспектів здійснення майнових прав на розсуд власника.

У той же час абсолютність прав власника не повинна тлумачитися як допустимість при їх реалізації. Власник здійснює свої суб'єктивні права в рамках положень Закону. На нього поширюються встановлені Законом

обмеження щодо здійснення повноважень, що становлять зміст майнових прав. Адже власник також зобов'язаний, зокрема, не порушувати права іншої особи при здійсненні своїх повноважень. Це виходить з припущення, що кожна людина є носієм прав і обов'язків в цивільно-правових відносинах.

Відповідно до частини 1 статті 13 Цивільного кодексу України, особа здійснює цивільні права в обсязі, передбаченому для неї договором або цивільно-правовими актами. В результаті межі здійснення майнових прав встановлюються правовими нормами. Межі реалізації суб'єктивного цивільного права в майнових відносинах визначаються правовою можливістю реалізації суб'єктивного цивільного права.

Можна зробити висновок, що стаття 13 Цивільного кодексу України встановлює межі здійснення громадянами, в тому числі суб'єктивних майнових прав. Право розпорядження як елемент змісту суб'єктивного права власності є основою для виникнення відносин зобов'язального характеру в обороті громадян. Але право визначати юридичну долю матеріальних благ на свій розсуд є невід'ємною частиною інших повноважень власника, які мають абсолютний характер. Зрештою, економічний контроль над речами включає повноваження, які регулюються в рамках інституційних рамок права власності.

Законодавець встановив систему правових норм, які фактично регулюють розпорядження, користування та утилізацію матеріальних благ в економічній, господарсько-побутовій сфері. Перераховані нормативні приписи визначають статичний характер відносин власності, включаючи власні правові методи захисту прав власності. У розумінні Цивільного права власність, що належить певному суб'єкту, носить суб'єктивний характер. Останні мають абсолютну юридичну природу. Це означає, що права власника відповідають обов'язку невизначеного кола осіб утримуватися від дій, що порушують право власності. Це пояснюється тим, що правовідносини складаються з елементів, які включають в себе предмет, об'єкт і зміст правовідносин.

Інститут майнового права охоплює підстави виникнення прав власності, утримання, обсяг повноважень, спосіб здійснення власником, приписи про засоби захисту прав власності. Та ж проблема пов'язана з обсягом прав власності, з тією лише різницею, що власник не може передати іншій особі більше повноважень, ніж у нього є. Водночас, незважаючи на те, що підставою для виникнення майнових прав може бути договір, останній регулюється майновим правом і системою суміжних майнових прав. Передача майнових прав власнику здійснюється в рамках зобов'язального права, але її зміст і регулятивні особливості визначаються системою майнового права.

Таким чином, система речового права включає в себе не тільки Положення про правовий режим об'єкта майнових прав в статичному аспекті, як елемента правовідносин, в яких обов'язок невизначеної особи відповідає суб'єктивним правам власника, а й норми, що регулюють майнові права, що впливають з прав власності. Власність в суб'єктивному сенсі-це закріплена в нормах права здатність об'єкта володіти, користуватися і розпоряджатися ним на свій розсуд, в межах, встановлених законом [90, С.130].

Норми цивільного права визначають правовий режим вартості майна в приватному економічному обороті. Визначаються межі допустимих дій власника при здійсненні ним своїх повноважень. Поняття "правова система" слід розглядати як сукупність прийомів, методик і сукупність правових норм, що встановлюють порядок здійснення прав власника щодо майна власника, ці повноваження складають суть суб'єктивної влади щодо визначення прав власника в матеріальному і обов'язковому аспектах, а також володіти, використовувати і розпоряджатися правами юридичної особи. Останнє також залежить від правового статусу суб'єкта майнових відносин.

Право розпоряджатися майном (майнові права) пов'язане з можливістю брати участь у цивільних оборотах і ставати засновником або учасником інших юридичних осіб. юридична особа приватного права є власником. Джерела придбання ними нерухомості дуже різноманітні і, як правило,

купуються з необхідних причин. І з них-це внесення вкладу до статутного капіталу учасниками діючої компанії та реорганізація юридичної особи, за якої її майно передається іншій особі, створеній у процесі припинення діяльності [271, с.190].

Фактичний правовий статус суб'єкта правовідносин багато в чому визначає повноваження щодо володіння, використання та розпорядження об'єктом майнових прав. Таким чином, це впливає і безпосередньо пов'язано з правовим режимом об'єктів і пов'язаних з ними майнових прав.

Особливості складу суб'єкта та об'єкта майнових відносин (за винятком обмежень прав власності) також важливі для припинення права власності. Таким чином, стаття 352 Цивільного кодексу України визначає порядок припинення права власності на пам'ятки культурної спадщини.

Таким чином, на правову систему речі впливають фактори її призначення і передбачуваного використання. Останнє важливо для встановлення об'єктивності матеріалу, яким є річ. Водночас, одне й те саме може мати різні правові системи. Таким чином, змінюється формула повноважень власника здійснювати управління на розсуд власника, яка становить зміст права власності.

Це пов'язано з обмеженням права власності і навіть припиненням його дії з причин, передбачених законом. Об'єктом права власності, поряд з речами, може бути право на речі іншої людини. Це знаходить своє вираження в структурі

"Володіння правами", притаманне Цивільному кодексу Німеччини. Важливо, що зарубіжна практика і доктрина не обмежують право власності владою класичної тріади, яка дає власнику набагато більше можливостей для надання і реалізації в різних комбінаціях [77, С.108].

В українській доктрині також робляться спроби розширити перелік суб'єктивних сил, що становлять зміст прав власності, і надати їм такі права, як споживання, відчуження, Управління, отримання доходу. [51, с. 61]. Такий розподіл змісту прав власності, здається, не має позитивного впливу на

розуміння важливого характеру прав власності. Насправді, повноваження такого роду вже охоплюються тріадою, знайомої по римському праву: правом володіти, користуватися і розпоряджатися. Тому немає необхідності детально описувати індивідуальні пільги, але необхідно розширити їх перелік.

Обсяг повноважень власника залежить від його статусу, підстави його володіння і конкретного правового режиму

Об'єкта власності. Наприклад, різний зміст повноважень власника буде залежати від їх реалізації, в залежності від того, що знаходиться в русі, а що в нерухомому стані.

Отже, суб'єктивна влада власника не універсальна для всіх об'єктів. Вони залежать від характеристик об'єкта, його характеристик та його соціальної значущості. Демонстрація концепції влади власника відповідно до мети володіння була проведена ю.в той час. Г. Басін. Автор виділив кілька груп повноважень у змісті права власності, але суть кожної з них залежала від характеру об'єкта власності. У зв'язку з цим автор запропонував використовувати термін "майнові права" тільки в сенсі загального поняття і як визнане і охоронюване законом абсолютне право об'єкта, що здійснює свій повний контроль над безпосередньо належним йому суб'єктом цивільного права, на свій розсуд і в своїх інтересах, без необхідності отримання дозволу або згоди [6, с.112].

Здійснення права власності на власний розсуд є універсальним припущенням про характеристики прав власності. У той же час реалізація змісту права власності може мати особливості, що залежать від правового режиму об'єкта власності.

Суб'єктивне право власності-це надається законом можливість здійснювати відповідні повноваження. Функція пов'язана з властивістю об'єкта власності. Складність економічних відносин визначає появу нового виду власності, наприклад, володіння майном підприємства, так званім "без плоти" і т. д.

Таким чином, до звичайного списку об'єктів власності додається новий пункт. І це, безумовно, впливає на правову систему цих матеріальних благ з точки зору здійснення повноважень власника.

Наприклад, акціонер є власником акції як цінного паперу. Але він не завжди користується абсолютною владою власника на свій розсуд. Він повинен дотримуватися статуту акціонерного товариства, корпоративного договору та положень Закону. Це підтверджує положення про те, що суб'єктивне право власності може бути обмежене, виходячи з волі власника, який має певні зобов'язання по відношенню до інших суб'єктів цивільних відносин абсолютного або відносного характеру.

Майнові права є похідними від майнових прав або засновані на них, включаючи обов'язкові майнові права, пов'язані з правом власника розпоряджатися суб'єктивними майновими правами на свій розсуд. Суб'єктивна власність абсолютна, але це не означає, що воля власника не обмежена вимогами Закону.

Майнові права та об'єкти майнових прав, як правило, включають в себе гроші і цінні папери, майно та інші матеріальні блага. Об'єкти перерахованої власності мають різну правову систему. Поняття усупільнення власності міститься в статті 190 Цивільного кодексу України. Воно охоплює сукупність речей, які належать особі на правах окремих речей, власності або інших прав, майнових прав, майнових вимог і т. д.

РОЗДІЛ 3. СИСТЕМА РЕЧОВИХ ПРАВ

Система майнових прав і прав на майно охоплює значну кількість структурних елементів, які мають спільну правову природу. У той же час кожен з видів майнових прав має особливості, пов'язані з цілями і важливими завданнями правового регулювання. Вищевикладене обумовлює необхідність систематизації майнових прав за певними критеріями.

1. Матеріальні права на майно іншої особи були одним з перших видів системи матеріальних прав, що обумовлено існуванням прав приватної власності. Для власника право на чуже (тобто своє) є певним тягарем. Право на що-небудь іншої особи слід розглядати як обмеження змісту майнових прав. Тому в юридичній літературі часто використовується термін "обмежене володіння".

Класифікація майнових прав заснована на об'єкті власності. Речове право на чужу власність безпосередньо пов'язане з тим, що є власністю іншої юридичної особи. Однак права власника не є абсолютними, оскільки вони обмежені здійсненням повноважень, що становлять зміст права власності.

Йдеться про право володіння, користування і розпорядження. Залежно від характеру володіння чужими речами, власник обмежений у здійсненні цих повноважень. Права власності на чужі речі спрямовані на те, щоб дозволити особі, яка не має статусу Почесного власника, здійснювати певні майнові права.

Це обумовлено особливим призначенням володіння у зв'язку з виникненням права власності на чужі речі, тобто нерухоме майно. Надання права власності на чужі речі допускається законом, договором (правочином) або рішенням суду. Останнє має місце, коли право на майно іншої особи впливає з положень Закону, але процедура здійснення цього права власності не узгоджена з власником.

Сутність істинного права на об'єкт, що належить іншій особі, залежить від характеристик об'єкта володіння і мети використання істинного права, тобто від того, які повноваження надані об'єкту істинного права. Такі повноваження включають право власності та суб'єктивні права користування.

Право розпорядження

Воно може бути придбане суб'єктом майнового права на підставі угоди з власником об'єкта власності. Деякі або всі ці повноваження складають зміст суб'єктивних майнових прав на чуже майно.

Наведений вище список дозволів повторює права власника. Однак його обсяг не збігається з повноваженнями щодо визначення змісту майнових прав. Хоча, можливо, саме власник може надати такі повноваження суб'єкту права на чужу річ, за винятком права відчуження шляхом передачі права власності іншій особі. Такі повноваження можуть бути покладені на представницькі органи.

Серед майнових прав слід виділяти власність. Здійснення майнових прав неможливе без фактичного юридичного володіння об'єктом майнових відносин. Ніякі інші повноваження не можуть бути здійснені без володіння об'єктом майнових прав.

Володіння також здійснюється в рамках зобов'язальних відносин, таких як Оренда. Але в цьому випадку виникають відносини з іншими юридичними якостями. Право власності здійснюється в рамках договірних відносин, в яких використовується предмет договору. Це ще раз підтверджує певний взаємозв'язок між матеріальними відносинами і відносними (зобов'язальними) відносинами, ставлячи під сумнів абсолютну правову природу перших.

Критеріями класифікації майнових прав є об'єкт власності і впливають з нього майнові права. Власність є визначальним критерієм для поділу абсолютних прав на групи. По суті, абсолютні права можна віднести до прав власника, вони одночасно за своєю матеріальною природою є похідними від речових прав власності. Це пов'язано з особливостями

правового регулювання відносин власності та інших форм власності.

На основі цього критерію можна систематизувати майнові права. Спільною рисою всіх майнових прав є їх взаємозв'язок з об'єктом власності, що належить конкретній особі. Водночас певні права можуть не зберігатися за власником – власником володіння.

За підставою виникнення майнових прав можна виділити права, що виникли на підставі Закону або договору (угоди). Майнові права, що виникають за законом, не вимагають згоди власника на перехід до об'єкта майнових відносин. В його основі лежить верховенство закону, яке передбачає можливість реалізації суб'єктивних майнових прав.

Це в цілому відповідає положенням статті 11 Цивільного кодексу України, і його цивільні права та обов'язки можуть впливати безпосередньо з актів цивільного кодексу. Закон дозволяє встановити можливість здійснення прав власності іншою особою без згоди власника. В останньому випадку це стає тягарем для прав власності, встановлених законом. Це означає, що інші особи можуть здійснювати суб'єктивні права власності навіть крім волі власника.

Таким чином, за підставою виникнення матеріальних прав їх можна розділити на А) ті, які виникають на основі угоди з власником матеріального об'єкта, в тому числі на основі односторонньої угоди, і б) матеріальні права, засновані на верховенстві закону. Але для виникнення суб'єктивних майнових прав необхідна наявність певних юридичних фактів у вигляді договорів (угод) або судових рішень.

Залежно від змісту істинного права можна виділити тільки можливість володіння або справжнє право, що охоплює сукупність права власності і права користування. Право розпоряджатися суб'єктивними майновими правами може виникнути, якщо це передбачено угодою між власником і суб'єктом майнового права.

Основою цих прав, безсумнівно, є спільне використання певних матеріалів з власником. Однак право на використання може поєднуватися з

правом володіння або тільки мати право на використання (наприклад, проходити по чужій землі).

Наступним критерієм розмежування майнових прав є їх призначення. Повноваження, що становлять зміст права власності, мають різну цільову спрямованість. Існування приватної власності, яке є основним принципом правової системи, полягає в непорушності прав власника і обов'язково пов'язане з наявністю прав власності на майно іншої особи. В іншому випадку абсолютність прав власника стане перешкодою для цивільного та економічного обороту.

Таким чином, законодавець ввів в Інститут майнового права систему майнових прав над правами інших осіб. Це обмежувало право власності власника і в той же час надавало певні повноваження особам, які не є власниками, щодо володіння і, перш за все, використання чужого майна.

Це дало в літературі підстави інтерпретувати такі права як "обмежені права власності" відповідно до критеріїв змісту влади. Зокрема, Д. А. Малиновський ділить обмежені майнові права на 3 групи:

1. Його змістом є тільки обмежене використання майнових прав власника (наприклад, сервітути, за винятком публічних, право користування сім'єю власника житловим приміщенням і т.д.);

2. Користування річчю власника та привласнення доходу, отриманого від такого використання (право користування індивідуально визначеними речами, внесеними як внесок до статутного капіталу юридичної особи);

3. Дохід, отриманий від використання з ОБМЕЖЕНОЮ передачею прав власності, розпорядження у формі володіння та у формі певного обмеженого володіння (наприклад, господарського або оперативного контролю), де його змістом є використання майна власника [117, с.103-104].

Термін "обмежене володіння" не зовсім відповідає юридичній природі цих прав. З точки зору їх похідної природи від повноважень власника, коментовані права мають "усічений" обсяг, оскільки вони залежать від волі власника. Він не може надати більше прав, ніж у нього є. У той же час

передача обсягу майнових прав іншому суб'єкту, що належить власнику, має на увазі відчуження об'єкта власності. Отже, мова йде не про обмеження прав власності, а про передачу всіх прав власника іншій особі.

Обмеження прав власності можна розглядати через призму меж здійснення влади власником. Межі здійснення повноважень визначаються законом і власником речі. З позиції набувача майнових прав, що впливають з права власності, вони є тягарем для власника речі. Правомочність останнього передається іншому об'єкту майнових відносин, незалежно від того, чи було воно набуто об'єктом майнового права відповідно до положень Закону або за угодою з власником речі. Таким чином, відповідальність власника важливого об'єкта відповідає повноваженням власника фактичного права підтверджувати взаємозв'язок між абсолютними і відносними правовідносинами.

У доктрині майнового права обмеження прав власності часто трактується як застосування неповного складу прав, що складають зміст майнових прав. Водночас більше уваги приділяється дозволам користувачів. Важливим є те, що право на використання майна, наданого іншим особам, обмежене можливістю власника здійснювати свої майнові права. Звичайно, право на використання чужого майна важливо для характеристики цього права. Насправді метою реалізації істинного права на річ є її використання.

В цілому, право користування може здійснюватися і без права власності. Наприклад, у разі придбання земельного сервіту. Однак категорично невірно стверджувати, що обмеження прав на чужі речі зводяться тільки до права користування. У багатьох випадках неможливо реалізувати право користування, не володіючи матеріальними благами (речами). Таким чином, втрачається сенс реалізації права користування.

У праві власності домінування в розумінні володіння речами може проявлятися в різних формах. Використання об'єктів може поєднуватися з володінням ними або без нього.

Для систематизації прав власності важливо описати повноваження, які

складають зміст суб'єктивного права власності. Тріада повноважень, що впливають з прав власності, є основним критерієм класифікації прав власності, але не єдиним.

Поняття суб'єктивного майнового права в Цивільному кодексі України має визначатися не вичерпним переліком законів, а кваліфікаційними критеріями, які повинні бути включені до визначення суб'єктивного майнового права.

Права власності можна розділити на особисті та відчужувані. Критерієм є можливість суб'єкта права власності передати його іншій особі без дозволу власника. Наприклад, право власності на житлове приміщення належить родині домовласника. Право користування житловим приміщенням належить особі, яка є членом сім'ї власника. Право власності на житлове приміщення може також мати юридичну силу. Таким чином, в договорі дарування житла може бути передбачена обов'язок обдарованої людини і, відповідно, право іншої особи на користування 1 з кімнат. Аналогічна ситуація може бути передбачена заповітом, в якому спадкоємці житлового об'єкта можуть бути зобов'язані надати право користування одержувачу. Зазначені суб'єктивні майнові права є особистими і не можуть бути передані суб'єктом майнових прав іншій особі.

Залежно від виду майна можна розрізнити публічні і приватні сервітути. Об'єктом державної власності є державна установа, що здійснює право власності в межах та інтересах держави. Після прийняття Закону України від 21.09.2006 "про управління державним майном" до статті 326 Цивільного кодексу України були внесені такі зміни: "управління державним майном здійснюється державними органами та іншими суб'єктами у випадку, передбаченому законом".

Здійснюючи адміністративні функції, державні органи можуть надавати суб'єктам цивільних відносин права власності на об'єкти державної власності в межах повноважень, визначених законом, зокрема, держава може створювати юридичні особи публічного та приватного права. Залежно від

статутних завдань майно може бути передано зазначеній особі на правах повного господарського відання або оперативного управління.

ВИСНОВКИ

1. Майнові права включають в себе зобов'язання і майнові відносини. Перші опосередковують динаміку цивільного обороту, а другі є основою статичних відносин в цивільному праві. Право власності на конкретний об'єкт носить суб'єктивний характер, надаючи власнику можливість здійснювати законні дії, зміст яких полягає у володінні, користуванні та розпорядженні своїм майном. Право власності на конкретний об'єкт пов'язане з майновими правами, що впливають з права власності.

2. Система майнового права охоплює підстави виникнення майнових прав, їх зміст, обсяг повноважень, методи, здійснювані власником, приписи щодо захисту майнових прав. Та ж проблема пов'язана з обсягом майнових прав за умови, що власник не може передати іншій особі більше повноважень, ніж у нього є. Передача майнових прав від власника до власника може здійснюватися на підставі договору, але її зміст і нормативні особливості також визначаються нормами, що регулюють майнові відносини.

3. Норми майнового права визначають правовий режим вартості майна в обороті громадян, який визначає межі допустимих дій власника при здійсненні ним своїх повноважень. Поняття "правова система" охоплює, відповідно, сукупність прийомів, методик і сукупність норм, що встановлюють процедури здійснення прав власника майна. Ці повноваження визначають повноваження власника в матеріальному і зобов'язальному аспектах і складають суть суб'єктивного права на володіння, використання і розпорядження правами юридичної особи. Останнє також залежить від правового статусу суб'єкта майнових відносин.

4. У чистому вигляді абсолютних цивільних прав власності в сучасній дійсності не існує. Права власності постійно змінюються за своєю матеріальною природою. Перелік повноважень, що становлять зміст суб'єктивної власності, категорично не має ознак абсолютизму. Аналіз матеріальних сил показує, що майже всі вони складають зміст абсолюту

Права також можуть бути предметом адміністративних угод в об'єктивному сенсі. Адміністративне волевиявлення характеризується обсягом переданих майнових прав і повинно здійснюватися відповідно до положень Закону Про власність і зобов'язання з урахуванням статусу юридичної особи, що володіє майновими правами.

5. Право розпорядження як елемент змісту суб'єктивного права власності є підставою для виникнення відносин зобов'язального характеру в обороті громадян. Але право визначати юридичну долю матеріальних благ на свій розсуд є невід'ємною частиною інших повноважень власника, які мають абсолютний характер. Зрештою, економічний контроль над речами включає повноваження, які регулюються в рамках інституційних рамок права власності. Об'єктом адміністративних угод є речове право у вигляді певної правоздатності або їх поєднання, яке повинно бути передано набувачеві і оформлено відповідно до положень Закону про реальність і зобов'язання.

6. Основою прав власності на майно іншої особи є можливість використання певних матеріалів поруч з власником. Залежно від змісту прав власності можна виділити набір прав, які охоплюють тільки право власності, або права володіння і використання. Право розпоряджатися суб'єктивними майновими правами може виникнути, якщо це передбачено угодою між власником і об'єктом майнового права, або якщо такі права встановлені ЗАКОНОМ.

